

**การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด**
**Learning Management Participation of the Committee of Informal and
Non-formal Education Centre in Phon Thong District of Roi Et Province**

อรพรรณ พลเยี่ยม¹

Oraphan Phonyiam

ดร.จำนง กมลศิลป์²

Dr.Chamnong Kamonsin

ดร.อุทัย กมลศิลป์³

Dr.Uthai Kamonsin

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ คณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 252 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test)

ผลการศึกษาพบว่า 1) คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด คณะกรรมการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ดมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจำแนกตามสถานภาพทั้งโดยรวมและรายด้าน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

² ปร.ด. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

³ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา), ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด.

ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอโพธารอง จังหวัดอัยยธิด คือ 3.1) ควรมีการอบรมให้ความรู้
เรื่องการติดตามและประเมินผลกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3.2) ควรส่งเสริมและสนับสนุน ให้คณะกรรมการเข้า
มามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนจัดการเรียนการสอน และ 3.3) ควรส่งเสริมให้คณะกรรมการ
เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาบุคลากรของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยตำบล

คำสำคัญ : 1. การจัดการศึกษา 2. ศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ABSTRACT

The purposes of the research were: 1) to study committees' participation in learning managements at Phon Thong Informal and Non-Formal Education Centre in Phon Thong district of Roi Et province, 2) to compare their participation in learning managements at the preceding centre among their different statuses, 3) to examine suggestions for their participation in its learning managements. The sampling group comprised 252 committees. The tool used for conducting the research was the rating scale questionnaires. Statistics used for analyzing data embraced: frequencies, percentages, means, standard deviations and t-test.

The study have found the following findings: 1) Committees' participation in learning managements at the target centre has been found rating high in the overall aspect. 2) Comparative results of their participation in its learning managements according to their different statuses show no distinctions of their participation in its learning managements in both the overall aspect and a single one, thereby being not in conformity to the established hypotheses. 3) Suggestions for their participation in its learning managements have been summarized in descending order of three frequencies that the centre should: 3.1) provide ones concerned with a training course on pursuing and assessing its performances, 3.2) encourage and support them to participate in setting its policies and planning learning managements, 3.3) support the committees to take part in its learning managements in collaboration with cluster networks to develop its personnel at its own and tambon levels.

Keywords : 1. Education Management 2. Non-formal and informal education centers

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีอำนาจหน้าที่
ส่งเสริม และสนับสนุนประสานงานและจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยร่วมกับภาคี
เครือข่ายให้บุคคลได้รับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างทั่วถึง เป็นธรรม มีคุณภาพ

เหมาะกับสภาพชีวิตของประชาชน โดยกระจายอำนาจให้สถานศึกษาและให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 2-3) โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 3) จากรายงานการประเมินภายนอกสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ โพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ปีงบประมาณ 2551 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ให้ข้อ เสนอแนะในมาตรฐานที่ 4 การบริหารจัดการว่าสถานศึกษาควรให้เครือข่ายคณะกรรมการสถานศึกษา องค์กร ชุมชนท้องถิ่น และบุคลากรมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการดำเนินงานในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้นและเป็นไปตามความต้องการของชุมชน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2551, หน้า 19)

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับประชาชน โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) มาตรา 15 (2),(3) กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นองค์กรที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับบุคคลที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน ผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาและไม่มีโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ อันจะเป็นรากฐานสำหรับการพัฒนาประเทศต่อไป

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551 มาตรา 19 กำหนดให้ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทุกอำเภอ ต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และระเบียบว่าด้วยแหล่งเรียนรู้ราคาถูกลง : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล พ.ศ. 2553 ข้อ 9 กำหนดให้ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร แต่งตั้งกรรมการแหล่งเรียนรู้ราคาถูกลง : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลประกอบด้วย กรรมการที่เป็นตัวแทนจากหมู่บ้านหรือชุมชนละ 2 คน ถ้าหากมีเกิน 10 หมู่บ้าน ให้มีหมู่บ้านละ 1 คน ซึ่งอาจมาจากผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำศาสนา เป็นต้น กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรนักศึกษา 2 คน กรรมการที่เป็นอาสาสมัคร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 1 คน ประธานกรรมการเลือกจากตัวแทนคณะกรรมการในข้อ (1) หัวหน้าแหล่งเรียนรู้ราคาถูกลง : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการตามข้อ 9 คราวละสี่ปี นับจากวันที่ได้รับการแต่งตั้ง

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการแหล่งเรียนรู้ราคาถูกลง : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล คือ ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ราคาถูกลง : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ประสานงานและเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอัยยิกับศูนย์การเรียนต่างๆในตำบล ประสานงานกับส่วนราชการในตำบลและเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อสนับสนุน สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และนำแผนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยิมาปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ของแหล่งเรียนรู้ราคาถูก : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยิตำบล

ในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานที่ได้นอกจากจะต้องประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) และ 4) การปรับปรุงแก้ไข (Action) ครบวงจรของเดมมิ่ง (Peter Brophy and Kate Couling, 1996) แล้ว จะต้องประกอบด้วยแนวคิดการทำงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่ง John M. Cohen และ Norman I. Uphoff (1980, p. 10) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนา เมืองค์ประกอบ 4 ประการคือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision – making) 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตน (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) นอกจากแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมแล้วยังประกอบด้วย แนวคิดการทำงานแบบร่วมมือ (Collaboration) ซึ่ง Sharon E. Cramer (1997, p. 22) กล่าวไว้ว่า ผลของการทำงานแบบร่วมมือ (Collaboration) นั้น พิจารณาได้เป็น 4 ประการคือ 1) การทำงานที่เน้นการร่วมมือในการสร้างบรรยากาศสนับสนุนให้นักศึกษาบรรลุศักยภาพสูงสุด 2) การร่วมมือเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา 3) การร่วมมือเป็นกระบวนการในการสร้างคณะทำงานที่มีความแตกต่างกันทางด้านความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ให้สามารถทำงานร่วมกันได้ในการแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาดัง ๆ และ 4) การนำวัตถุประสงค์มากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา

ดังนั้น การจัดการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยิที่ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานครบถ้วนตั้งแต่ การวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกันทั้งในด้านการตัดสินใจร่วมกัน การปฏิบัติงานร่วมกัน การได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน และการประเมินผลร่วมกัน จึงน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุจุดหมายปลายทางที่พึงประสงค์ต่อไป

อย่างไรก็ตามจากการศึกษา พบว่า คณะกรรมการแหล่งเรียนรู้ราคาถูก : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยิตำบล ส่วนมากยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจตระหนักในความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา ตลอดจนยังไม่ทราบถึงภาระหน้าที่ของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยิตำบล บทบาทของคณะกรรมการคณะกรรมการแหล่งเรียนรู้ราคาถูก : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยิตำบล ที่จะต้องร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา แนวนโยบายและทิศทางการบริหารและการจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของสังคม ชุมชน และประสบการณ์ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจตระหนักในความสำคัญของภาระหน้าที่และบทบาทของคณะกรรมการแหล่งเรียนรู้ราคาถูก : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยิตำบล ที่จะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาได้พัฒนาและมีความก้าวหน้า (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5, 2548, หน้า 20) คณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยิตำบลที่ได้รับ

การคัดเลือกมาจาก กรรมการที่เป็นตัวแทนจากหมู่บ้านหรือชุมชน กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรนักศึกษา กรรมการที่เป็นอาสาสมัคร ประธานกรรมการเลือกจากตัวแทนคณะกรรมการในข้อ (1) หัวหน้าแหล่งเรียนรู้ราคาถูก : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการตามข้อ 9 คราวละสี่ปี นับจากวันที่ได้รับการแต่งตั้ง ส่วนมากยังขาดความรู้ จึงทำให้ไม่กล้าตัดสินใจไม่กล้าแสดงออกและไม่มั่นใจในการเข้าไปร่วมบริหารจัดการศึกษาของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล อยู่ในระดับปานกลางคือด้านวิชาการ ด้านงบประมาณและด้านบริหารงานบุคคล (พงษ์ศักดิ์ พุ่มสงคราม, 2546, หน้า 54)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและประกอบการพัฒนาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานการวิจัย

คณะกรรมการที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการศึกษาของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ได้แก่ คณะกรรมการศูนย์การศึกษาณอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยอำเภอโพหนอง ร้อยเอ็ด จำนวน 14 ตำบล รวมทั้งสิ้น 252 คน กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ คณะ
กรรมการศูนย์การศึกษาณอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพหนอง ร้อยเอ็ด จำนวน 14 ตำบล
รวมทั้งสิ้น 252 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธารองจังหวัดร้อยเอ็ดจำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล 2) ด้านการ ให้ความเห็นขอบแผนการจัดการศึกษา 3) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล

5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์การศึกษาณอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอัยยอำเอนพอง จังหวัตร้อยเอ็ด แบบสอบถามแบบปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ศูนย์การศึกษาณอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล 2) ด้านการให้ความเห็นชอบแผนการจัดการศึกษา 3) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาณอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ
คณะกรรมการศูนย์การศึกษาชนบทและการศึกษาตามอัธยาศัยอัยาศัยอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด
เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire)

5.5 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยหาค่าความเที่ยงตรง (Content Validity) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power/DP) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) ดังนี้

5.5.1 ตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ นำข้อคำถามฉบับร่าง ที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลักเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข หาค่าความเที่ยงตรง (Content Validity) ทั้งโครงสร้างเนื้อหา (Content and Construct Validity) และสำนวนภาษา (Wording) และประเมินดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ในเนื้อหา (Index of Item – objective Congruence /IOC) จำนวน 3 ท่าน แล้วนำผลการพิจารณา และประเมินจากผู้เชี่ยวชาญสามท่านดำเนินการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item - objective Congruence /IOC) (ธีระศักดิ์ อ่อนอารมณ์เลิศ, 2549, หน้า 65)

5.5.2 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) IOC โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 59 ข้อ ค่าดัชนีซึ่งใช้ได้ทั้งหมด แล้วนำข้อคำถามที่ได้ทั้งหมดไปหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power/DP) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability)

5.5.3 ตรวจสอบกับประชากรไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามไปใช้ทดลองกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try-out) จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามกลับมาทดสอบหาคุณภาพของเครื่องมือทั้งฉบับ

5.5.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) นำข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์จากวิธีการหาค่า t-test แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามสูตรของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (กัลยา วานิชปัญญา, 2548, หน้า 35) ผลจากการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) เท่ากับ 0.96

5.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 252 คน เป็นเพศชาย จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 50.79 และเพศหญิง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 49.21 เมื่อจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลชั้นพื้นฐาน พบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นตัวแทนจากหมู่บ้านหรือชุมชน จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 77.38 มีสถานภาพเป็น ผู้แทนองค์กรนักศึกษา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 11.51 มีสถานภาพเป็นกรรมการที่เป็นอาสาสมัคร กศน. จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 และมีสถานภาพเป็นหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56

6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการให้ความเห็นชอบแผนการจัดการศึกษา รองลงมาคือด้านการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล

6.3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า คณะกรรมการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

โดยจำแนกตามสถานภาพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

6.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด สรุปคณะกรรมการได้เสนอแนะการ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสามด้านลำดับตามความถี่จากสูงไปหาต่ำสามอันดับ คือ ควรมีการอบรมให้ความรู้ เรื่องการติดตามและประเมินผลกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุน ให้คณะกรรมการเข้ามามี ส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนจัดการเรียนการสอนและควรส่งเสริมให้คณะกรรมการเข้ามามี ส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาบุคลากรของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏเช่นนี้อภิปราย ได้ว่าศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ได้ให้ความสำคัญกับคณะกรรมการในการ มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิทยา วิริยพงศ์ (2548, หน้า 30) ได้กล่าว ไว้ว่า การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง รูปแบบของความเกี่ยวข้องผูกพันร่วมกันของสมาชิกใน องค์กร ในการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อการตัดสินใจและการควบคุมกำกับดูแลการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลจิรา ว่องเกษการ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5 ทั้ง 4 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภ แสงสว่าง (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนอำเภอสองยางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ด้านการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบล พบว่า คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการ เข้ามามีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแก่ศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลได้เป็น อย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของเดวิดและนิวสตรอม (Devis & Newstrom, 1989, p 3) กล่าวว่าการมีส่วน ร่วมเป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคนที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรม หนึ่งของกลุ่มหรือเป็นความรับผิดชอบต่อกิจกรรมร่วมกันด้วยการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) ช่วยเหลือ (Contribution) และร่วมรับผิดชอบ (Responsibility) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ โยธากานต์ แสงแก้ว (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 ศูนย์ประสานงานที่ 12 อำเภอผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น

เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ด้านการให้ความเห็นชอบแผนการจัดการศึกษา พบว่า คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่าศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ดได้มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาที่ครอบคลุม ทุกพันธกิจและสามารถนำมาปรับใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัยศ อัมสุวรรณ์ (2544, หน้า 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมคือ กระบวนการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจเน้นการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของบุคคลเป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ ไกรสังข์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานโรงเรียนกลุ่มบางปะกงรุ่งโรจน์ ตามการรับรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูกลุ่มโรงเรียนบางปะกงรุ่งโรจน์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล พบว่า คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่าทางศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้เปิดโอกาสให้คณะกรรมการเข้าตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในทุกๆด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิทยา วิริยพงศ์ (2548, หน้า 30) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ผูกพันร่วมกันของสมาชิกในองค์การ ในการประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อการตัดสินใจและการควบคุมกำกับดูแลการทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงานนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพยุ มดเจริญ (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนของโรงเรียนบ้านเนินพยอม สำนักงานเขตพื้นที่ เขต 1 พบว่า ในด้านการประเมินระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะขั้นพื้นฐานและชุมชนของโรงเรียนบ้านเนินพยอม สำนักงานเขตพื้นที่ เขต 1 ใน การจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

7.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า คณะกรรมการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ดมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กิจกรรมต่างๆ ที่คณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ได้มีส่วนร่วมทั้งทางคณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นสิ่งที่คณะกรรมการปฏิบัติเป็นประจำ จึงทำให้คณะกรรมการ ที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน ดังที่ นกเนตร ธรรมบวร (2541, หน้า 31) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึงผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ของเด็กและพัฒนา

คุณภาพการศึกษา ดังนั้น ถึงแม้ว่าผู้ปกครองจะมีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกันก็มีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมของเด็ก ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกุลจิรา ว่องเกษการ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5 จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนโดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการบริหารงานบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัย พบว่า ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำนั้น คณะกรรมการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรเฝ้าระวังนโยบายในการพัฒนาด้านการติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลให้สูงขึ้นต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.2.1 ควรศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด

8.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด

8.2.3 ควรศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด

9. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **กฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและการเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2546**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). **สถิติสำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลจิรา ว่องเกษการ. (2554). **การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5**. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สถาบันบัณฑิตศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

- ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์. (2544). **การศึกษาตามอัธยาศัย**. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษาตามอัธยาศัยกรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. (2549). **เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา**. นครปฐม : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2541). **หลักสูตรเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 3**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พงษ์ศักดิ์ ทุมสงคราม. (2546). **การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พยุ่ง มดเจริญ. (2550). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนของโรงเรียนบ้านเนินพยอม สำนักงานเขตพื้นที่ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โยธากานต์ แสนแก้ว. (2550). **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ศูนย์ประสานงานที่ 12 อำเภอผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1**. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- วัลลภ แสงสว่าง. (2555). **การศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนอำเภอท่าสองยางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตาก เขต 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิทยา วิริยพงศ์. (2548). **หลักของการมีส่วนร่วม**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. (2548). **ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2548**. ขอนแก่น : ฝ่ายนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2551). **รายงานประจำปี**. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- อานนท์ ไกรสังข์. (2550). **การบริหารงานโรงเรียนกลุ่มบางปะกงรุ่งโรจน์ตามการรับรู้ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูกลุ่มโรงเรียนบางปะกงรุ่งโรจน์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Devis & Newstrom. (1989). **Human Behavior At work**. 8th ed. New York: Mc-Graw-Hill.
- Sharon E. Cramer. (1997). **The World Crisis in Education: The View From the Eighties**. Oxford: Oxford University Press.

10. คำขอบคุณ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้จาก ดร.จันง กมลศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.อุทัย กมลศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมาผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยยัด ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบรวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์คณะกรรมการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธารอง จังหวัดอัยยัด และเพื่อนครูทุกคนในตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณครอบครัว ตลอดจนญาติพี่น้องที่เป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา คุณค่าและเป็นประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานนี้